

KONE Q3 2016

Osavuositiedot tammi–syyskuulta

KONEen katsaus tammi–syyskuulta 2016

Heinä–syyskuu 2016: Myönteistä kehitystä laaja-alaisesti

- Heinä–syyskuussa 2016 saadut tilaukset olivat 1 772 (7–9/2015: 1 764) miljoonaa euroa. Saadut tilaukset kasvoivat 0,4 % historiallisin valuuttakurssein laskettuna ja 3,3 % vertailukelpoisin valuuttakurssein laskettuna.
- Liikevaihto laski 0,6 % 2 170 (2 184) miljoonaan euroon. Vertailukelpoisin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 1,9 %.
- Liikevoitto (EBIT) oli 331,1 (325,9) miljoonaa euroa eli 15,3 % (14,9 %) liikevaihdosta.
- Liiketoiminnan rahavirta (ennen rahoituseriä ja veroja) oli 400,6 (432,0) miljoonaa euroa.
- KONE tarkentaa vuoden 2016 liiketoimintanäkymiään. Vuonna 2016 KONEen liikevaihdon arvioidaan kasvavan 3–5 % vertailukelpoisin valuuttakurssein verrattuna vuoteen 2015. Liikevoiton arvioidaan olevan 1 260–1 320 miljoonaa euroa olettaen, että valuuttojen muuntokurssit pysyisivät suunnilleen tammi–syyskuun 2016 keskimääräisellä tasolla. Aiemmin liikevaihdon arvioitiin kasvavan 2–6 % vertailukelpoisin valuuttakurssein verrattuna vuoteen 2015. Aiemmin liikevoiton (EBIT) arvioitiin olevan 1 250–1 330 miljoonaa euroa olettaen, että valuuttojen muuntokurssit olisivat pysyneet suunnilleen tammi–kesäkuun 2016 keskimääräisellä tasolla.

Tammi–syyskuu 2016: Hyvä operatiivinen kehitys jatkui

- Tammi–syyskuussa 2016 saadut tilaukset olivat 5 782 (1–9/2015: 6 012) miljoonaa euroa. Saadut tilaukset laskivat 3,8 % historiallisin valuuttakurssein laskettuna ja 1,2 % vertailukelpoisin valuuttakurssein laskettuna. Syyskuun 2016 lopussa tilauskanta oli 8 699 (30.9.2015: 8 351) miljoonaa euroa.
- Liikevaihto kasvoi 1,7 % 6 191 (6 085) miljoonaan euroon. Vertailukelpoisin valuuttakurssein kasvu oli 4,0 %.
- Liikevoitto oli 901,1 (863,0) miljoonaa euroa eli 14,6 % (14,2 %) liikevaihdosta.
- Liiketoiminnan rahavirta (ennen rahoituseriä ja veroja) oli 1 100 (1 070) miljoonaa euroa.

AVAINLUVUT

		7–9/2016	7–9/2015	1–9/2016	1–9/2015	1–12/2015
Saadut tilaukset	Me	1 771,7	1 764,5	5 781,8	6 011,8	7 958,9
Tilauskanta	Me	8 699,0	8 350,7	8 699,0	8 350,7	8 209,5
Liikevaihto	Me	2 170,2	2 184,2	6 191,1	6 085,5	8 647,3
Liikevoitto (EBIT)	Me	331,1	325,9	901,1	863,0	1 241,5
Liikevoitto (EBIT)	%	15,3	14,9	14,6	14,2	14,4
Rahavirta liiketoiminnasta (ennen rahoituseriä ja veroja)	Me	400,6	432,0	1 099,6	1 070,2	1 473,7
Tilikauden voitto	Me	259,9	263,3	724,6	680,4	1 053,1
Laimentamaton osakekohtainen tulos	e	0,52	0,50	1,42	1,30	2,01
Korollinen nettovelka	Me	-1 368,7	-1 137,6	-1 368,7	-1 137,6	-1 512,6
Omavaraisuusaste	%	44,0	42,4	44,0	42,4	45,4
Nettovelkaantumisaste	%	-56,2	-52,1	-56,2	-52,1	-58,7

KONEen katsaus tammi–syyskuulta 2016

Toimitusjohtaja Henrik Ehrnrooth katsauksen yhteydessä:

”Olen tyytyväinen hyvänä jatkuneeseen kehitykseen kolmannella vuosineljänneksellä. Saadut tilaukset kasvoivat 0,4 % historiallisin ja 3,3 % vertailukelpoisin valuuttakurssein 1 772 miljoonaan euroon seurauksena vahvasta kehityksestä useissa maissa. Liikevaihto oli 2 170 miljoonaa euroa. Liikevaihto laski 0,6 % historiallisin valuuttakurssein, mutta kasvoi 1,9 % vertailukelpoisin valuuttakurssein. Olen erityisen tyytyväinen positiiviseen jatkuneeseen kannattavuuskehitykseen, jonka saavutimme jo jonkin aikaa haastavana pysyneestä uusien laitteiden markkinasta huolimatta. Suhteellinen liikevoitto parani 15,3 %:iin liikevaihdosta, ja liikevoitto kasvoi 331 miljoonaan euroon palveluliiketoiminnan myönteisen kehityksen ansiosta. Myös rahavirta pysyi vahvana ollen 401 miljoonaa euroa.

Kolmannella vuosineljänneksellä globaali markkinakehitys pysyi vaihtelevana. Uusien laitteiden markkinavolyymit olivat melko vakaat Kiinan markkinan vakaantumisen seurauksena. Olemme päivittäneet markkinanäkymiämme ja odotamme nyt Kiinan markkinan laskevan tänä vuonna noin 5 % yksiköissä mitattuna. Hintakilpailu ja asiakkaiden preferenssien muutos kohti alhaisemman hintaluokan tuotteita asettavat kuitenkin painetta Kiinan markkinalle rahamääräisesti mitattuna. Vuosineljänneksen aikana maailmanlaajuinen palvelumarkkina tarjosi edelleen kasvumahdollisuuksia kaikilla maantieteellisillä alueilla.

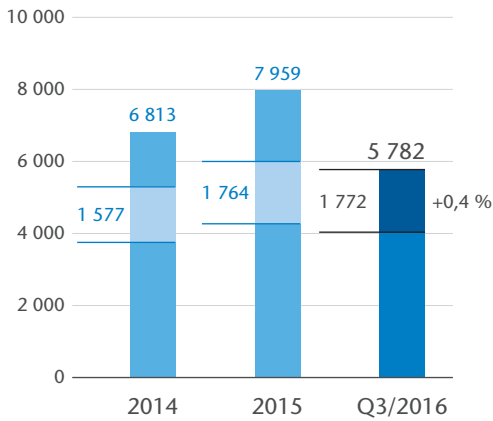
Kolmannen vuosineljänneksen kehityksemme osoittaa, että pystymme löytämään mahdollisuuksia myös haastavilla markkinoilla. Selvä kasvu saaduissa tilauksissamme sekä EMEA-alueella että Amerikassa on hyvä esimerkki tästä. Kiinassa kolmannen vuosineljänneksen tilauksemme kehittyivät hieman paremmin kuin Kiinan markkina kokonaisuudessaan. Palveluliiketoiminnassa olemme onnistuneet kiihdyttämään kasvua ja näemme paljon potentiaalia myös vastaisuudessa.

Viime vuosina olemme pyrkineet syventämään ymmärrystämme asiakkaidemme tarpeista. Paremmalla asiakasymmärryksemme pohjalta olemme testanneet ja tuoneet markkinoille uusia palvelukonsepteja erittäin lupaavin tuloksin. Tavoitteenamme on kiihdyttää uusien palveluiden ja ratkaisujen kehitystä, minkä johdosta olemme päättäneet kasvattaa investointejamme tutkimukseen ja kehitykseen sekä IT:hen. Haluaisin kiittää kaikkia KONEen työntekijöitä heidän panoksestaan liiketoimintamme kehittämiseen sekä asiakkaiden palvelemiseen yhä paremmin.

Kun kolme vuosineljännestä on nyt takanamme, olemme edelleen tarkentaneet liiketoimintanäkymiämme vuodelle 2016. Odotamme liikevaihdon kasvavan 3–5 % vertailukelpoisin valuuttakurssein. Liikevoiton odotetaan olevan 1 260–1 320 euroa, olettaen, että valuuttojen muuntokurssit pysyisivät tammi–syyskuun 2016 keskimääräisellä tasolla.”

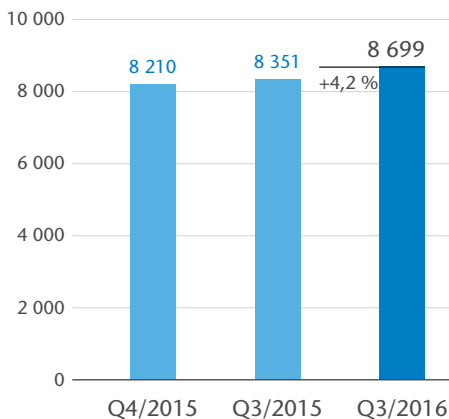
Avainluvut

Saadut tilaukset (Me)

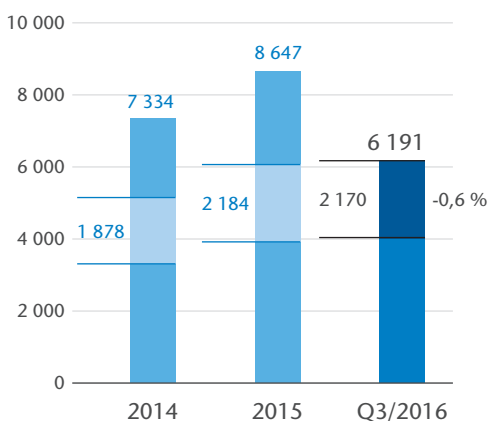
- **Heinä–syyskuussa 2016** saadut tilaukset kasvoivat 0,4 % historiallisiin valuuttakurssein ja 3,3 % vertailukelpoisin valuuttakurssein.
- Uusien laitteiden tilaukset olivat vakaat. Volyymiliiketoiminnassa tilaukset laskivat hieman, mutta kasvoivat vahvasti suurprojekteissa. Modernisoinnin tilaukset kasvoivat selvästi.
- Saadut tilaukset kehittivät myönteisesti EMEA-alueella ja Amerikan alueella. Aasian ja Tyynenmeren alueella saadut tilaukset laskivat jonkin verran joh-tuen laskusta Kiinassa.
- **Tammi–syyskuussa 2016** KONEen uusien laitteiden tilaukset laskivat jonkin verran. Saadut tilaukset laskivat selvästi volyymiliiketoiminnassa, mutta kasvoivat merkittävästi suurprojektiliiketoiminnassa. Modernisointitilaukset kasvoivat selvästi.
- Saadut tilaukset kasvoivat selvästi EMEA-alueella ja jonkin verran Amerikan alueella. Aasian ja Tyynenmeren alueella saadut tilaukset laskivat selvästi joh-tuen laskusta Kiinassa.

Tilaukanta (Me)

- Tilaukanta kasvoi 4,2 % syyskuun 2015 loppuun verrattuna historiallisiin valuuttakurssein. Vertailukelpoisin valuuttakurssein tilaukanta kasvoi 5,6 %.
- **Heinä–syyskuussa 2016** saatujen tilausten suhteellinen kate laski hieman, mutta pysyi hyvällä tasolla.
- **Tammi–syyskuussa 2016** saatujen tilausten suhteellinen kate laski hieman raportointikauden loppua kohden, mutta tilaukannan kate pysyi edelleen hyvällä tasolla.

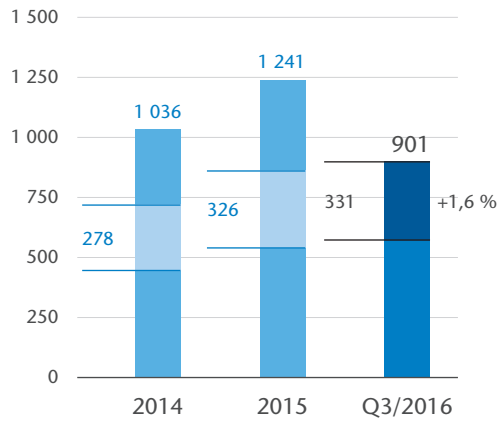
Liikevaihto (Me)

- **Heinä–syyskuussa 2016** liikevaihto laski 0,6 % historiallisiin valuuttakurssein (kasvoi 1,9 % vertailukelpoisin valuuttakurssein).
- Uusien laitteiden liikevaihto laski 5,8 % (-2,5 % vertailukelpoisin valuuttakurssein). Palveluiden (huolto ja modernisointi) liikevaihto kasvoi 6,7 % (8,1 %). Huollon liikevaihto kasvoi 4,9 % (6,1 %) ja modernisoinnin liikevaihto 11,5 % (13,4 %).
- Liikevaihto kasvoi 5,1 % historiallisiin valuuttakurssein EMEA-alueella (7,2 % vertailukelpoisin valuuttakurssein) ja 8,7 % (9,4 %) Amerikan alueella. Aasian ja Tyynenmeren alueella liikevaihto laski 8,4 % (-4,9 %).
- **Tammi–syyskuussa 2016** liikevaihto EMEA-alueella kasvoi 1,4 % (2,9 % vertailukelpoisin valuuttakurssein) ja 12,6 % (13,1 %) Amerikan alueella. Aasian ja Tyynenmeren alueella liikevaihto laski 1,9 % (kasvoi 1,7 % vertailukelpoisin valuuttakurssein).
- Uusien laitteiden liikevaihto laski 2,6 % (kasvoi 0,4 % vertailukelpoisin valuuttakurssein). Palveluiden (huolto ja modernisointi) liikevaihto kasvoi 7,4 % (8,8 %) huollon liikevaihdon kasvaessa 4,6 % (5,8 %) ja modernisoinnin 15,4 % (17,1 %).

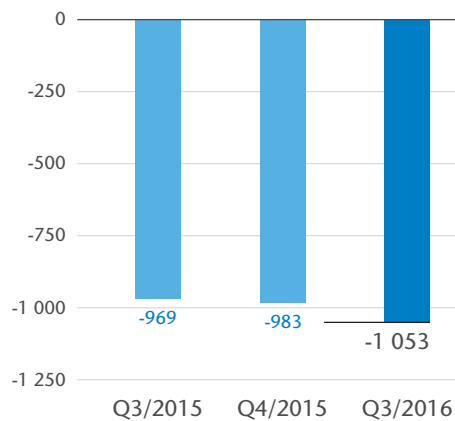
Avainluvut

Liikevoitto (Me)

- **Heinä–syyskuussa 2016** liikevoitto kasvoi 15,3 %:iin liikevaihdosta (7–9/2015: 14,9 %).
  - Liikevoiton kasvu oli seurausta myönteisestä kehityksestä palveluiden liiketoiminnassa.
  - Maantieteellisesti Pohjois-Amerikka sekä EMEA-alue vaikuttivat positiivisesti liikevoiton kasvuun.
  - KONE jatkoi panostusten kasvattamista liiketoiminnan kasvua tukevilla alueilla, erityisesti kasvavilla markkinoilla, tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa sekä prosessikehityksessä ja IT:ssä.
  - Valuuttojen muuntokurssit rasittivat jonkin verran liikevoiton kehitystä vuosineljänneksellä.
-
- **Tammi–syyskuussa 2016** liikevoitto oli 14,6 % liikevaihdosta (1–9/2015: 14,2 %)

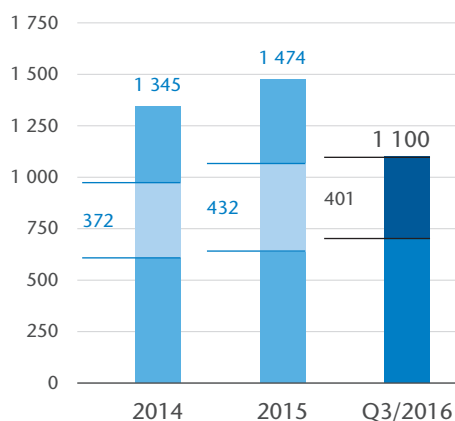
Nettokäyttöpääoma¹ (Me)

- **Tammi–syyskuussa 2016** nettokäyttöpääoma parani.
- Nettokäyttöpääoman parannus oli seurausta saatujen ennakkomaksujen hyvästä tasosta suhteessa vaihto-omaisuuteen. Muut nettokäyttöpääoman erät olivat melko vakaat.

¹⁾ Sisältäen rahoituserät ja verot

Rahavirta² (Me)

- **Tammi–syyskuussa 2016** liiketoiminnan rahavirta oli vahvalla 1 100 miljoonan euron tasolla.

²⁾ Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja

KONEen katsaus tammi–syyskuulta 2016

Laskentaperiaatteet

KONE Oyj:n osavuositarkastus tammi–syyskuulta 2016 on laadittu IAS 34, Osavuositarkastukset -säännösten mukaisesti ja sitä tulee lukea yhdessä KONEen 28. tammikuuta 2016 julkaistun tilinpäätöksen 2015 kanssa. KONE on noudattanut osavuositarkastuksen laadinnassa samoja laskentaperiaatteita kuin tilinpäätöksessä 2015 lukuun ottamatta vuonna 2016 voimaan tulleita KONEta koskevia standardimuutoksia ja -tulkintoja. Näillä muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta osavuositarkastukseen. Osavuositarkastuksessa julkaistuja tietoja ei ole tilintarkastettu.

Katsaus heinä–syyskuulta 2016

Toimintaympäristö heinä–syyskuussa

Vuoden 2016 kolmannella vuosineljänneksellä uusien laitteiden globaalit markkinavolyymit olivat melko vakaat edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Kiinan uusien laitteiden markkina laski hieman yksiköissä mitattuna. Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan (EMEA) alueella markkina oli melko vakaa, kun taas Pohjois-Amerikassa markkinan kasvu jatkui. Modernisointikysynnän kasvu jatkui kaikilla alueilla. Myös huoltomarkkinan maailmanlaajuinen kasvu jatkui. Kasvuvauhti oli nopein Aasian ja Tyynenmeren alueella. Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa kehitys oli maltillisempaa.

EMEA-alueella uusien laitteiden markkinavolyymit heikkenivät hieman Keski- ja Pohjois-Euroopassa verrattuna viime vuoden vahvaan vertailukauteen. Kehitys oli myönteisintä asuinrakentamisen segmentillä. Alueen merkittävimmistä markkinoista kasvua nähtiin Saksassa, kun taas Iso-Britanniassa markkina laski. Etelä-Euroopassa uusien laitteiden markkina kasvoi hieman, ja Lähi-idän markkina oli melko vakaa alueen epävarmuudesta huolimatta. Modernisointimarkkina kasvoi jonkin verran Keski- ja Pohjois-Euroopassa, joskin merkittävin vaihteluun maittain. Etelä-Euroopan modernisointimarkkinalla nähtiin edelleen varhaisia elpymisen merkkejä. Huoltomarkkinan kasvu jatkui EMEA-alueella, tosin kasvuvauhti vaihteli maittain.

Pohjois-Amerikassa uusien laitteiden markkina kasvoi edelleen hieman. Yhdysvalloissa markkina kasvoi hieman korkealta tasolta sekä asuin- että kaupallisen rakentamisen myönteisen kehityksen myötä. Myös modernisointimarkkina kasvoi hieman Pohjois-Amerikassa. Huoltomarkkinan kasvu alueella jatkui, joskin hitaana johtuen uusien laitteiden toimitusten matalasta tasosta aiempina vuosina.

Aasian ja Tyynenmeren alueella uusien laitteiden markkinavolyymit olivat melko vakaat kolmannella vuosineljänneksellä. Kiinan uusien laitteiden markkina laski hieman yksiköissä mitattuna. Rahamääräisesti mitattuna Kiinan markkina laski selvästi. Asuinrakentamisen segmentti heikkeni, mutta kaupallisen rakentamisen segmentti oli melko vakaa. Kysynnän selvä kasvu jatkui infrastruktuurisegmentillä elvytystoimenpiteiden johdosta. Suurimmissa kaupungeissa kysyntä pysyi melko vahvalla tasolla, kun taas pienemmissä kaupungeissa kehitys

oli heikompaa. Alueen muista markkinoista uusien laitteiden markkina kasvoi hieman Intiassa, ja Kaakkois-Aasian uusilaitemarkkinalla nähtiin mahdollisuuksia. Australiassa uusien laitteiden markkinavolyymit heikkenivät hieman edellisen vuoden korkealta tasolta, kun taas modernisointimarkkinan kasvu jatkui. Huoltomarkkinan positiivinen kehitys jatkui Aasian ja Tyynenmeren alueella uusien laitteiden toimitusten kasvun seurauksena.

Kolmannella vuosineljänneksellä hinnoitteluympäristön kehitys pysyi vaihtelevana. Kiinan uusien laitteiden markkinalla hintakilpailu jatkui tiukkana. EMEA-alueella uusien laitteiden hinnoittelu pysyi melko haastavana Etelä-Euroopan markkinoilla. Hinnoitteluympäristö Pohjois-Amerikan uusien laitteiden markkinalla parani edelleen hieman, erityisesti volyymiliiketoiminnassa. Huollossa ja modernisoinnissa EMEA-alueella vallitsi edelleen tiukka hintakilpailu, erityisesti Etelä-Euroopassa sekä joillain Keski- ja Pohjois-Euroopan markkinoilla. Myös Pohjois-Amerikassa hintakilpailu pysyi melko kireänä huoltoliiketoiminnassa, mutta lieventyi hieman modernisoinnissa.

Taloudellinen kehitys heinä–syyskuussa

Saadut tilaukset kasvoivat 0,4 % heinä–syyskuuhun 2015 verrattuna ja olivat 1 772 (7–9/2015: 1 764) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein laskettuna KONEen saadut tilaukset kasvoivat 3,3 %. Uusien laitteiden tilaukset olivat vakaat. Volyymiliiketoiminnan tilaukset laskivat hieman ja suurprojektien tilaukset kasvoivat vahvasti. Modernisoinnin tilaukset kasvoivat selvästi. Saatujen tilausten suhteellinen kate laski hieman mutta pysyi hyvällä tasolla. Saadut tilaukset koostuvat pääosin uusien laitteiden ja modernisoinnin tilauksista. KONE ei sisällytä huoltosopimuksia saatuihin tilauksiin, mutta niihin luetaan huoltoliiketoimintaan liittyviä tilauksia, kuten korjauksia.

Saadut tilaukset kasvoivat merkittävästi vertailukelpoisin valuutoin EMEA-alueella, jossa kasvua oli kautta alueen. Amerikan alueella KONEen tilaukset kasvoivat jonkin verran Yhdysvaltojen myönteisenä jatkuneen kehityksen seurauksena. Saadut tilaukset laskivat jonkin verran Aasian ja Tyynenmeren alueella, jossa saadut tilaukset laskivat jonkin verran Kiinassa.

KONEen liikevaihto laski 0,6 % heinä–syyskuuhun 2015 verrattuna ja oli 2 170 (7–9/2015: 2 184) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein KONEen liikevaihto kasvoi 1,9 %.

Uusien laitteiden liikevaihto oli 1 205 (1 280) miljoonaa euroa, mikä vastaa 5,8 % laskua vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vertailukelpoisin valuuttakurssein uusien laitteiden liikevaihto laski 2,5 %.

Palveluiden (huolto ja modernisointi) liikevaihto kasvoi 6,7 % ja oli 964,8 (904,2) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein kasvu oli 8,1 %. Huollon liikevaihto oli 687,0 (655,1) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 4,9 % historiallisin ja 6,1 % vertailukelpoisin valuuttakurssein. Huollon liikevaihto sisältää hissien ja liukuportaiden huoltoliiketoiminnan sekä

KONEen katsaus tammi–syyskuulta 2016

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN, Me

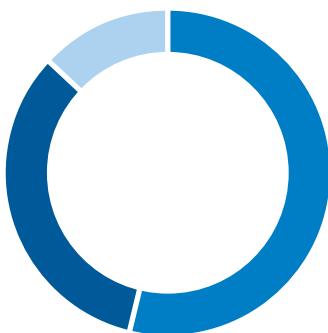
	1-9/2016	1-9/2015	Historiallinen muutos	Vertailukelpoinen muutos	1-12/2015
EMEA ¹⁾	2 371,5	2 339,2	1,4 %	2,9 %	3 369,6
Amerikka	1 122,9	997,4	12,6 %	13,1 %	1 466,0
Aasian ja Tyynenmeren alue	2 696,7	2 748,9	-1,9 %	1,7 %	3 811,8
Yhteensä	6 191,1	6 085,5	1,7 %	4,0 %	8 647,3

¹⁾ EMEA = Eurooppa, Lähi-itä, Afrikka

LIKEVAIHTO LIIKETOIMINNOITTAIN, Me

	1-9/2016	1-9/2015	Historiallinen muutos	Vertailukelpoinen muutos	1-12/2015
Uudet laitteet	3 355,7	3 446,4	-2,6 %	0,4 %	4 934,8
Huolto	2 038,9	1 949,1	4,6 %	5,8 %	2 641,5
Modernisointi	796,5	689,9	15,4 %	17,1 %	1 071,0
Yhteensä	6 191,1	6 085,5	1,7 %	4,0 %	8 647,3

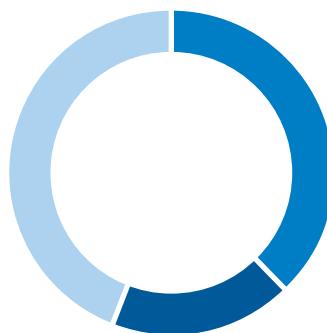
Liikevaihto liiketoiminnoittain

■ Uudet laitteet 54 % (57 %)
 ■ Huolto 33 % (32 %)
 ■ Modernisointi 13 % (11 %)

1-9/2016 (1-9/2015)

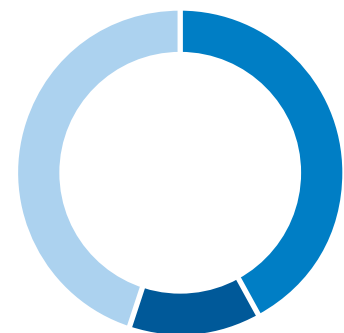
Liikevaihto markkina-alueittain

■ EMEA 38 % (38 %)
 ■ Amerikka 18 % (16 %)
 ■ Aasian ja Tyynenmeren alue 44 % (45 %)

1-9/2016 (1-9/2015)

Henkilöstö markkina-alueittain

■ EMEA 41 % (42 %)
 ■ Amerikka 13 % (13 %)
 ■ Aasian ja Tyynenmeren alue 46 % (45 %)

30.9.2016: 51 639
 (31.12.2015: 49 734)

KONEen automaattiviihkevoiminnan. Modernisoinnin liikevaihto kasvoi 11,5 % ja oli 277,8 (249,1) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein modernisoinnin liikevaihto kasvoi 13,4 %.

EMEA-alueen liikevaihto kasvoi 5,1 % ja oli 813,2 (773,6) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisiin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 7,2 %. Amerikan alueen liikevaihto oli 412,2 (379,1) miljoonaa euroa, mikä vastaa 8,7 % kasvua vuoden 2015 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vertailukelpoisiin valuuttakurs-

sein kasvu oli 9,4 %. Aasian ja Tyynenmeren alueen liikevaihto laski 8,4 % ja oli 944,8 (1 031) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisiin valuutoin liikevaihto laski 4,9 %.

KONEen liikevoitto heinä–syyskuussa 2016 oli 331,1 (325,9) miljoonaa euroa eli 15,3 % (14,9 %) liikevaihdosta. Liikevoiton kasvu oli seurausta myönteisestä kehityksestä palveluiden liiketoiminnassa. Maantieteellisistä alueista EMEA- ja Amerikan alueet vaikuttivat positiivisesti liikevoiton kasvuun. KONEen saavuttamat parannukset tuote- ja kustannuskilpailu-

KONEen katsaus tammi–syyskuulta 2016

kyvyssä lievensivät monilla markkinoilla vallinneen tiukan hintakilpailun vaikutusta. KONE jatkoi panostusten kasvattamista liiketoiminnan kasvua tukevilla alueilla, erityisesti kasvavilla markkinoilla, tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa sekä prosessikehityksessä ja IT:ssä. Valuuttojen muuntokurssit rasittivat liikevoiton kehitystä jonkin verran vuosineljänneksellä.

Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja heinä–syyskuussa 2016 oli 400,6 (432,0) miljoonaa euroa. Vahvaa rahavirtaa tuki erityisesti liikevoiton positiivinen kehitys. Nettokäyttöpääoma pysyi vakaana hyvällä tasolla johtuen pääasiallisesti saatujen ennakkomaksujen suotuisasta tasosta suhteessa vaihto-omaisuuteen sekä myyntisaamisten hyvästä kehityksestä.

Katsaus tammi–syyskuulta 2016

Toimintaympäristö tammi–syyskuussa

Tammi–syyskuussa 2016 uusien laitteiden markkinavolyymit heikkenivät Aasian ja Tyynenmeren alueella verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan johtuen laskusta merkittävästi Kiinan markkinalla. EMEA-alueella markkinavolyymit kasvoivat hieman Keski- ja Pohjois-Euroopassa. Etelä-Euroopassa uusien laitteiden markkina oli melko vakaa ja kysynnässä nähtiin kohentumisen merkkejä. Lähi-idässä markkina oli vakaa. Pohjois-Amerikan uuslaitemarkkinan hienoinen kasvu jatkui korkealta tasolta. Euroopan merkittävä modernisointimarkkina kasvoi selvästi Keski- ja Pohjois-Euroopassa ja osoitti varhaisia elpymisen merkkejä Etelä-Euroopassa. Pohjois-Amerikassa modernisointimarkkina kasvoi edelleen hieman, ja myös Aasian ja Tyynenmeren markkinoilla nähtiin modernisointimahdollisuuksia kasvavissa määrin. Huoltomarkkinoiden maailmanlaajuisen kasvu jatkui, ja kasvuvauhti oli nopein Aasian ja Tyynenmeren alueella. Hinnoitteluympäristö pysyi haastavana monilla markkinoilla. Hintakilpailu oli tiukinta Kiinan uusien laitteiden markkinalla.

Saadut tilaukset ja tilauskanta

Saadut tilaukset laskivat 3,8 % verrattuna tammi–syyskuuhun 2015 ja olivat 5 782 (1–9/2015: 6 012) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssien laskettuna saadut tilaukset laskivat 1,2 %. Raportointikauden aikana KONEen uusien laitteiden saadut tilaukset laskivat jonkin verran. Tilaukset laskivat selvästi volyymiliiketoiminnassa mutta kasvoivat merkittävästi suurprojektiliiketoiminnassa. Modernisointitilaukset kasvoivat selvästi.

Tilauskanta kasvoi 4,2 % syyskuun 2015 loppuun verrattuna ja oli 8 699 (30.9.2015: 8 351) miljoonaa euroa raportointikauden lopussa. Vertailukelpoisin valuuttakurssien laskettuna kasvua oli 5,6 %. Saatujen tilausten suhteellinen kate laski hieman raportointikauden loppua kohden, mutta tilauskannan kate pysyi edelleen hyvällä tasolla. Kohdistettu hinnoittelustrategia sekä parannukset tuotteiden kokonaiskilpailukyvyssä, tuotekustannus mukaan lukien, ovat auttaneet hyvien suhteel-

listen katteiden säilyttämisessä. Tilausten peruutukset pysyivät hyvin alhaisella tasolla.

EMEA-alueella saadut tilaukset kasvoivat selvästi vertailukelpoisin valuuttakurssien tammi–syyskuuhun 2015 verrattuna. Tilaukset kasvoivat sekä Keski- ja Pohjois-Euroopassa että Etelä-Euroopassa. Lähi-idässä tilaukset kasvoivat merkittävästi. Sekä uusien laitteiden että modernisoinnin tilaukset kasvoivat selvästi EMEA-alueella.

Amerikan alueella saadut tilaukset kasvoivat myös jonkin verran johtuen myönteisestä kehityksestä Yhdysvalloissa korkealta tasolta. Modernisointitilaukset myötävaikuttivat tilausten kasvuun Amerikan alueella. Uusien laitteiden tilaukset kasvoivat hieman.

Aasian ja Tyynenmeren alueella saadut tilaukset heikkenivät selvästi johtuen tilausten merkittävästä laskusta Kiinassa. Alueen muilla markkinoilla tilaukset kasvoivat merkittävästi Intiassa ja jonkin verran Kaakkois-Aasiassa. Australiassa saadut tilaukset laskivat hieman. Uusien laitteiden tilaukset Aasian ja Tyynenmeren alueella laskivat selvästi, mutta modernisointitilaukset kasvoivat jonkin verran.

Liikevaihto

KONEen liikevaihto kasvoi 1,7 % tammi–syyskuuhun 2015 verrattuna ja oli 6 191 (1–9/2015: 6 085) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssien liikevaihto kasvoi 4,0 %.

Uusien laitteiden liikevaihto oli 3 356 (3 446) miljoonaa euroa, mikä vastaa 2,6 % laskua vuoden 2015 vastaavaan ajankautaan verrattuna. Vertailukelpoisin valuuttakurssien uusien laitteiden liikevaihto kasvoi 0,4 %.

Palveluiden (huolto ja modernisointi) liikevaihto kasvoi 7,4 % ja oli yhteensä 2 835 (2 639) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssien palveluiden liikevaihto kasvoi 8,8 %. Huollon liikevaihto kasvoi 4,6 % historiallisiin ja 5,8 % vertailukelpoisin valuuttakurssien, ja oli 2 039 (1 949) miljoonaa euroa. Modernisoinnin liikevaihto kasvoi 15,4 % ja oli 796,5 (689,9) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssien modernisoinnin liikevaihto kasvoi 17,1 %.

Uusien laitteiden liikevaihdon osuus koko liikevaihdosta oli 54 % (57 %) ja palvelujen liikevaihdon osuus 46 % (43 %). Huollon osuus kokonaisliikevaihdosta oli 33 % (32 %) ja modernisoinnin 13 % (11 %). Liikevaihdosta 38 % (38 %) tuli EMEA-alueelta, 18 % (16 %) Amerikasta ja 44 % (45 %) Aasian ja Tyynenmeren alueelta.

EMEA-alueen liikevaihto kasvoi 1,4 % ja oli 2 371 (2 339) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssien kasvu oli 2,9 %. Uusien laitteiden liikevaihto laski hieman, huollon liikevaihto kasvoi hieman ja modernisoinnin liikevaihto kasvoi selvästi.

Amerikan alueen liikevaihto kasvoi 12,6 % ja oli 1 123 (997,4) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssien kasvu oli 13,1 %. Uusien laitteiden ja modernisoinnin liikevaihto kasvoi merkittävästi. Huollon liikevaihto kasvoi jonkin verran.

KONEen katsaus tammi–syyskuulta 2016

Aasian ja Tyynenmeren alueella liikevaihto laski 1,9 % ja oli 2 697 (2 749) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuutoin liikevaihto kasvoi 1,7 %. Uusien laitteiden liikevaihto laski hie- man, huollon liikevaihto kasvoi huomattavasti ja modernisoin- nin liikevaihto erittäin vahvasti.

Tulos

KONEen liikevoitto kasvoi EUR 901,1 (1–9/2015: 863,0) mil- joonaan euroon ja oli 14,6 % (14,2 %) liikevaihdosta. Liikevoi- ton kasvu oli seurausta hyvästä kehityksestä sekä uusien laittei- den että palveluiden liiketoiminnoissa. Myönteinen kehitys kai- killa alueilla vaikutti positiivisesti liikevoiton kasvuun. KONEen saavuttamat parannukset tuote- ja kustannuskilpailukyvyssä lievensivät monilla markkinoilla vallinneen tiukan hintakilpailun vaikutusta. KONE jatkoi panostusten kasvattamista liiketoimin- nan kasvua tukevilla alueilla, erityisesti kasvavilla markkinoilla, tutkimus- ja tuotekehitystoiminnoissa sekä prosessikehityksessä ja IT:ssä. Valuuttojen muutokset rasittivat liikevoiton kehi- tystä vertailukauteen nähden.

Nettorahoituserät olivat 38,8 (25,8) miljoonaa euroa.

KONEen voitto ennen veroja oli 941,0 (889,4) miljoonaa euroa. Verot olivat 216,4 (209,0) miljoonaa euroa huomioiden katsauskauden tulokseen suhteutettu osuus arvioiduista koko tilikauden veroista. Tämä vastaa 23,0 % (23,5 %) efektiivistä veroastetta koko tilikaudelle. Katsauskauden voitto oli 724,6 (680,4) miljoonaa euroa.

Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 1,42 (1,30) euroa.

Tase ja rahavirta

KONEen tase oli erittäin vahva syyskuun 2016 lopussa.

KONEen liiketoiminnan rahavirta (ennen rahoituseriä ja veroja) tammi–syyskuussa 2016 oli vahvalla 1 100 (1–9/2015: 1 070) miljoonan euron tasolla.

Nettokäyttöpääoma parani ja oli syyskuun 2016 lopussa -1 053 (31.12.2015: -983,4) miljoonaa euroa sisältäen rahoit- us- ja veroerät. Nettokäyttöpääoman parannus oli seurausta saatujen ennakkomaksujen hyvästä tasosta suhteessa vaihto- omaisuuteen. Muut nettokäyttöpääoman erät olivat melko vakaat. Korollinen nettovelka oli syyskuun 2016 lopussa -1 369 (31.12.2015: -1 513) miljoonaa euroa. Rahavarat yhdessä lyhytaikaisten talletusten ja lainasaamisten kanssa olivat 1 648 (1 903) miljoonaa euroa raportointikauden lopussa.

Korolliset velat olivat yhteensä 297,0 (406,1) miljoonaa euroa sisältäen eläkevastuisiin liittyvän 228,5 (169,2) miljoon- nan euron nettovelvoitteen ja lyhytaikaisia lainoja 14,2 (12,0) miljoonaa euroa. Korolliset velat sisältävät lisäksi yritysostojen optiovelkaa 10,4 (192,4) miljoonaa euroa. Nettovelkaantumis- aste oli -56,2 % (31.12.2015: -58,7 %) ja KONEen omavarai- suusaste 44,0 % (31.12.2015: 45,4 %).

Osakekohtainen oma pääoma oli 4,72 (4,94) euroa.

Investoinnit ja yritysostot

KONEen investoinnit, mukaan lukien yritysostot, olivat 174,0 (1–9/2015: 109,4) miljoonaa euroa. Muut investoinnit kuin yritysostot olivat pääasiassa investointeja tutkimuksen ja kehi- tyksen, tietojenkäsittelyn, operatiivisen liiketoiminnan sekä tuotannon välineisiin, tiloihin ja laitteisiin. Yritysostojen osuus oli 82,9 (60,9) miljoonaa euroa.

Tammi–syyskuun 2016 aikana KONEen suurempiin yritys- ostoihin kuuluivat enemmistöosuus Citylift-yhtiöstä Espanjassa, City Elevator Company Yhdysvalloissa, thyssenkrupp suoma- lainen tytäryhtiö thyssenkrupp Hissit Oy, sekä Capital Elevator Services Yhdysvalloissa. Lisäksi KONE osti raportointikauden aikana muita pieniä huoltoliiketoimintoja Euroopassa ja Yhdys- valloissa. Raportointikauden yritysostoilla erikseen tai kokonai- suutena ei ollut merkittävää vaikutusta KONEen tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Raportointikauden aikana KONE osti jäljellä olevan 20 % osuuden kiinalaisesta tytäryhtiöstään GiantKONEesta noin 180 miljoonalla eurolla. KONE on konsolidoinut GiantKONEen kokonaisuudessaan tilinpäätökseensä joulukuusta 2011 alkaen, joten yritysostolla ei ole vaikutusta KONEen liikevaihtoon tai liikevoittoon.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimus- ja tuotekehityksen menot olivat 98,4 (1–9/2015: 84,5) miljoonaa euroa eli 1,6 % (1,4 %) liikevaihdosta. Tutkimus- ja tuotekehityksen menot sisältävät sekä uusien tuote- ja palvelukon- septien kehittämisen että olemassa olevien ratkaisujen ja palve- luiden jatkokehityksen. KONEen hissit ja liukuportaat perustu- vat toimialansa johtavaan energiatehokkaaseen teknologiaan.

KONEen asiakkaat ja loppukäyttäjät ovat tutkimus- ja tuo- tekehitystyön keskiössä. Visiomme mukaan KONEen ratkaisut tarjoavat parhaan käyttäjäkokemuksen. Tuomme asiakkaille ja loppukäyttäjille helppoutta, tehokkuutta ja elämyksiä raken- nusten koko elinkaaren ajan. Yksi KONEen vuoden 2014 alussa käynnistetyistä viidestä kehitysohjelmasta, ”Parhaat People Flow® -ratkaisut”, asettaa KONEelle tavoitteeksi tarjota toimi- alan kilpailukykyisimmät ratkaisut, jotka tuovat parhaiten arvoa asiakkaille koko elinkaaren ajan uusimman teknologian ja vah- vojen kumppanuuksien avulla.

Tammi–syyskuun 2016 aikana KONE toi markkinoille useita uudistuksia nykyiseen valikoimaansa. Vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana KONE laajensi hissivalikoimaansa Intiassa ja toi Euroopassa markkinoille uuden turvallisuusstandardin (EN81–20/50) mukaisen tarjooman. Toisen vuosineljänneksen aikana KONE esitteli Yhdysvaltojen ja Kanadan markkinoille KONE MonoSpace® 500 -volymihissitarjontansa, ja julkisti useita päivityksiä ja uudistuksia hissiratkaisuihinsa Kiinassa ja muun Aasian ja Tyynenmeren alueella. KONE laajensi myös modernisointivalikoimaansa Euroopassa julkistamalla KONE HydroMod™ 200 -ratkaisun hydraulisten hissien moderni- sointiin. Kolmannen vuosineljänneksen aikana KONE päivitti asuinrakennushissien täysmodernisointiin suunnattua KONE

KONEen katsaus tammi–syyskuulta 2016

MonoSpace® -tarjoomaansa Kiinassa ja muualla Aasian ja Tyynenmeren alueella parantaakseen läsnäoloaan alueen kasvavalla modernisointimarkkinalla.

Raportointijakson aikana KONE aloitti yhteistyön IBM:n kanssa. KONE ottaa käyttöön IBM Watson IoT -järjestelmäalustan, jolla kerätään ja tallennetaan laitteista tietoa sekä rakennetaan uusia digitaalisia palveluja. KONEen tavoitteena on tuottaa asiakkaille uudenlaista lisäarvoa pilvipalveluita hyödyntämällä. Lisäksi KONE avasi uusimman Yhdysvaltojen tuotantolaitoksensa Allenissa Teksasissa kesäkuussa 2016. Uusissa tiloissa toimii KONEen Amerikan alueen tuotantotoimintoja sekä tutkimus- ja kehitysyksikkö. Toimipisteessä on 40 metriä korkea prototyyppien ja komponenttien testaukseen tarkoitettu testitorni.

Kolmannen vuosineljänneksen aikana Talouslehti Forbes listasi KONEen sijalle 56 maailman 100 innovatiivisimman yrityksen joukosta (2015: 48). KONE on Forbesin listalla mukana kuudentena vuonna peräkkäin ja on vuoden 2016 listauksen ainoa hissi- ja liukuporrasyhtiö.

Muutokset organisaatiossa ja johtokunnassa

Tammi–syyskuussa 2016 KONE ilmoitti muutoksista organisaatiossa ja johtokunnassa.

KONEen sisäisen organisaation rakenne muuttui 1.4.2016 alkaen. Pierre Liataud, joka on aiemmin vastannut Länsi- ja Etelä-Euroopan sekä Afrikan alueista vuodesta 2011 lähtien, vastaa jatkossa myös Lähi-idästä. Muutos tuo synergiaetuja Lähi-idän ja Afrikan alueiden välille ja tukee näin KONEen kasvustrategian toteuttamista molemmilla alueilla.

Thomas Hinnerskov aloitti KONEen palveluksessa 1.9.2016 Keski- ja Pohjois-Euroopan aluejohtajana ja johtokunnan jäsenenä. Hän raportoi toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothille. Thomas Hinnerskov seuraa tehtävässään Noud Veegeriä, joka lopetti KONEen palveluksessa huhtikuun alussa 2016.

Ilkka Hara aloitti KONEen palveluksessa talousjohtajana ja johtokunnan jäsenenä 8.8.2016. Hän raportoi toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothille. Ilkka Hara seuraa tehtävässään Eriikka Söderströmiä, joka lopetti KONEen palveluksessa heinäkuun 2016 lopussa.

Axel Berkling nimitettiin Aasian ja Tyynenmeren alueesta vastaavaksi johtajaksi ja KONEen johtokunnan jäseneksi 1.10.2016 alkaen. Hän raportoi toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothille. Aasian ja Tyynenmeren alue kattaa KONEen liiketoiminnan tällä maantieteellisellä alueella Kiinaa lukuun ottamatta. Axel Berkling seuraa tehtävässään Neeraj Sharmaa, joka on päättänyt hakeutua uusien haasteiden pariin KONEen ulkopuolella.

Henkilöstö

KONEen henkilöstöstrategian tarkoitus on edistää yrityksen liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista. Strategian päämäärä on varmistaa henkilöstön saatavuus, sitoutuminen yritykseen, motivaatio ja jatkuva kehittäminen. Eettiset periaatteet ohjaa-

vat kaikkea KONEen toimintaa. Henkilöstöä koskevat oikeudet ja velvollisuudet kieltävät kaikenlaisen syrjinnän ja takaavat oikeuden turvalliseen ja terveeseen työympäristöön sekä henkilökohtaiseen hyvinvointiin.

Yksi KONEen vuoden 2014 alussa käynnistetyistä viidestä kehitysohjelmasta, ”Huippuammattilaisten tiimi”, keskittyy henkilöstöön. Ohjelmaan kuuluvien lukuisten hankkeiden tavoitteena on auttaa kaikkia työntekijöitä suoriutumaan tehtävistään parhaalla mahdollisella tavalla, kehittää asennus- ja huoltotoiminnan työntekijöiden osaamista systemaattisesti sekä varmistaa, että jokaiseen tehtävään saadaan siihen parhaiten sopiva henkilö. Kehitysohjelman hankkeiden toteutus jatkui vuoden 2016 kolmannen vuosineljänneksen aikana.

Kaikissa KONE-maissa pidettiin puolivuositteiset kehityskeskustelut kolmannen vuosineljänneksen aikana. KONEen tavoitteena on varmistaa, että kaikilla työntekijöillä on laadukkaat henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat. Puolivuotiskeskustelujen tukemiseksi KONE tarjoaa järjestelmällisen lähestymistavan henkilöstön osaamisen arvioimiseen sekä oppimissuunnitelmat keskeisiä toimintoja, kuten myyntiä, projektinhallintaa ja huoltoliiketoimintaa varten. Useissa maissa puolivuotiskeskusteluissa keskityttiin erityisesti myyntihenkilöstön systemaattiseen perehdytykseen.

Kolmannen vuosineljänneksen aikana KONE jatkoi toimiaan tunnettavuutensa lisäämiseksi potentiaalisten työntekijöiden keskuudessa lisäämällä panostuksia oppilaitosyhteistyöhön, jota tehtiin entistä useamman oppilaitoksen kanssa. KONE osallistui myös aktiivisemmin tekniikka-aiheisten kurssien opetukseen valituissa oppilaitoksissa yhteistyön syventämiseksi. Lisäksi KONEen verkkopohjainen oppimisjärjestelmä siirrettiin uuteen, täysin pilvipohjaiseen palveluun, joka tarjoaa jatkossa paremmat mahdollisuudet mobiilioppimiseen ja analytiikkaan. KONE myös jatkoi verkkopohjaisten oppimiskurssien kehittämistä, ja vuoden kolmannen vuosineljänneksen lopussa KONEen työntekijöillä oli saatavilla lähes 800 verkkopohjaista koulutusohjelmaa 29 eri kielellä.

Henkilöstön kehittäminen pysyi KONEen keskeisenä painopistealueena tammi–syyskuun 2016 aikana. Sisäisiä työkiertomahdollisuuksia lisättiin maailmanlaajuisesti ottamalla ”Visit a job” -ohjelma laajemmin käyttöön. Raportointikauden aikana noin 300 KONEen työntekijää osallistui lyhytkestoiseen työkiertoon. Lyhytkestoinen työkierto on otettu hyvin vastaan KONEella ja se on todettu tehokkaaksi menetelmäksi työntekijöiden oppimisen ja kehityksen kannalta.

KONEen palveluksessa oli syyskuun 2016 lopussa 51 639 (31.12.2015: 49 734) henkilöä. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 50 563 (1–9/2015: 48 127). Henkilöstöstä 41 % (31.12.2015: 42 %) sijoittui EMEA-alueelle, 13 % (13 %) Amerikkaan ja 46 % (45 %) Aasian ja Tyynenmeren alueelle.

Ympäristö

Ympäristövastuu merkitsee KONEelle innovatiivisten sekä energia- ja kustannustehokkaiden ratkaisujen tarjoamista asiakkaille

KONEen katsaus tammi–syyskuulta 2016

ja omien toimintojen haitallisten ympäristövaikutusten vähentämistä. KONEen pitkän tähtäimen ympäristötavoitteisiin kuuluu johtava asema matalan hiilijalanjäljen People Flow® -ratkaisujen toimittajana, jolla on tehokkaat ja ympäristöystävälliset toiminnot. KONE pyrkii edelleen vahvistamaan alallaan johtavaa asemaansa kestävässä kehityksessä tukemalla ympäristöystävällisen rakentamisen hankkeita ja kaupunkiympäristöjen maailmanlaajuisista muutosta älykkäiksi ekokaupungeiksi.

KONEen toiminnan merkittävin ympäristövaikutus liittyy KONEen ratkaisujen kuluttamaan sähköenergiaan niiden elinkaaren aikana, mikä korostaa ekotehokkaiden innovaatioiden kehittämisen tärkeyttä. Tämän mukaisesti KONEen painopistealueena on parantaa entisestään yrityksen toimittamien hissien, liukuportaiden ja ovien energiatehokkuutta. KONE pyrkii myös jatkuvasti pienentämään toimintojensa hiilijalanjälkeä ja varmistamaan, että KONEen toimittajat noudattavat vastaavia vaatimuksia ja ympäristötavoitteita. KONEen omassa toiminnassa eniten hiilidioksidipäästöjä syntyy yhtiön logistiikkatoiminnoista, ajoneuvokannan käytöstä ja sähkönkulutuksesta KONEen toimipaikoissa.

Tammi–syyskuun 2016 aikana KONE sai tunnustusta CDP:ltä (aiemmin tunnettu nimellä Carbon Disclosure Project) toimistaan ilmastonmuutoksen ehkäisemiseksi. KONE saavutti loppuvuonna 2015 korkean sijoituksen CDP:n ilmastonmuutoksen raportointia mittaavalla A-listalla, minkä lisäksi KONE saavutti nyt sijoituksen uudella, maailmanlaajuisella toimittajayritysten A-listalla. Listalle valitaan CDP:n toimittajakyselyyn vastanneista yrityksistä parhaat kaksi prosenttia. Toimittajakyselyn kohdeyrityksiä oli valitsemassa 75 monikansallista ostajaa, mukaan lukien KONEen asiakkaita. Heinäkuussa 2016 KONE pääsi osaksi kansainvälistä FTSE4Good-indeksiä, joka mittaa yritysten suoriutumista ympäristö- ja vastuullisuuskysymyksissä. KONE menestyi indeksissä erityisen hyvin ympäristöteemoissa ja sai täydet pisteet ilmastonmuutoksen ja saastumisen torjunnasta sekä resurssien kestävästä käytöstä.

KONE julkaisi vuoden 2015 yritysraporttinsa kesäkuussa 2016. Raportti noudattaa Global Reporting Initiativen G4-raportointiohjeita soveltuvin osin. KONEen merkittävimpiä ympäristösaavutuksia vuonna 2015 oli raportoitujen kasvihuonepäästöjen vähentäminen KONEen omassa toiminnassa. KONEen vuoden 2015 hiilijalanjälki suhteessa koko omaan toimintaan (liikevaihtoon) pieneni 4,4 % vuoteen 2014 verrattuna, kun liikevaihdon kehitys lasketaan vertailukelpoisin valuuttakurssein. KONEen absoluuttinen hiilijalanjälki kasvoi 3,6 % johtuen KONEen henkilöstömäärän, tuotantomäärien ja liikevaihdon kasvusta. Scope 1 ja 2 -kasvihuonepäästöjen hiilijalanjälki suhteessa liikevaihtoon pieneni 6,7 %. Absoluuttisesti mitattuna scope 1 ja 2 -päästöjen hiilijalanjälki kasvoi 1,0 %. KONEen kasvihuonepäästöraportointi on varmennettu ulkoisesti.

Muita tapahtumia

Euroopan komissio teki vuonna 2007 päätöksen liittyen johtavien hissi- ja liukuporrasyritysten, mukaan lukien KONEen paikallisten tytäryritysten, väitettyihin kilpailua rajoittaviin toimiin paikallisilla markkinoilla Saksassa, Luxembourgin, Belgiassa ja Hollannissa ennen vuoden 2004 alkua. Vuonna 2007 myös Itävallan kartellioikeus teki päätöksen liittyen suurimpien hissi- ja liukuporrasyritysten, mukaan lukien KONEen paikallisen tytäryrityksen, väitettyihin kilpailua rajoittaviin toimiin Itävallan paikallisilla markkinoilla ennen vuoden 2004 puoliväliä. KONEen aiemmin tiedottaman mukaisesti eräät yritykset ja julkisyhteisöt ovat nostaneet kyseisiin vuoden 2007 päätöksiin liittyviä vahingonkorvauskanteita päätösten osalta merkityksellisissä maissa. Kanteet on nostettu useita päätöksiin liittyviä yhtiöitä vastaan tietyt KONEen yhtiöt mukaan lukien. Kaikki kanteita koskevat oikeudenkäynnit ovat erillisiä ja ne ovat eri vaiheissa. Vastaa- jien yhteisvastuullisesti korvattavaksi vaaditun summan pääoman määrä oli yhteensä 260 miljoonaa euroa syyskuun 2016 lopussa (30.6.2016: 262 miljoonaa euroa). KONE pitää vahingonkorvauskanteita perusteettomina. Varausta ei ole tehty.

Riskienhallinta

KONE on alttiina riskeille, jotka voivat johtua yhtiön operatiivisesta toiminnasta tai liiketoimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista. Alla kuvatuilla riskitekijöillä voi mahdollisesti olla haitallinen vaikutus KONEen liiketoimintaan tai taloudelliseen tilaan ja siten yhtiön arvoon. Myös muut riskit, joista KONE ei ole tällä hetkellä tietoinen, tai joiden ei tällä hetkellä katsota olevan merkittäviä, voivat kuitenkin muodostua merkittäviksi tulevaisuudessa.

Globaalin taloustilanteen huonontuminen tai geopolitiittien jännitteiden kasvaminen voisi johtaa markkinaympäristön heikentymiseen ja kilpailutilanteen kiristymiseen maailmanlaajuisilla uusien laitteiden, modernisoinnin ja huollon markkinoilla. Erityisesti rakennusmarkkinan kasvun häiriintyminen tai pitkäaikainen heikkous voisi johtaa maailmanlaajuisen hissi- ja liukuporrasmarkkinan laskuun ja haastavampaan markkinaympäristöön palveluliiketoiminnassa. Markkinaympäristön heikentyminen Kiinassa, EMEA-alueella tai muilla alueilla, jotka muodostavat merkittävän osan KONEen tilauksista, liikevaihdosta tai liikevoitosta, saattaisi johtaa saatujen tilausten vähentymiseen, jo sovitujen toimitusten peruuntumiseen, projektien aloitusten viivästyminen ja entisestään lisääntyneeseen hintakilpailuun, ja siten vaikuttaa negatiivisesti KONEen kasvuun ja kannattavuuteen. Vastataksaan globaalin taloustilanteen mahdollisesta heikentymisestä aiheutuviin haasteisiin ja vaikutuksiin hissi- ja liukuporrasmarkkinoilla KONE pyrkii jatkuvasti kehittämään kilpailukykyään.

KONE toimii alalla, jossa on erilaisia paikallisia säännöksiä sekä uusien laitteiden että palvelujen liiketoiminnoissa. Äkilliset tai odottamattomat muutokset lainsäädännössä, koodeissa tai standardeissa voivat johtaa prosessien tai teknologian muutostarpeisiin, mikä puolestaan voisi vaikuttaa negatiivisesti

KONEen katsaus tammi–syyskuulta 2016

KONEen kannattavuuteen kyseessä olevissa maissa. Vähentääkseen riskiä sääntely-ympäristössä tapahtuvista odottamattomista muutoksista, KONE on aktiivisesti mukana kehittämässä säännöksiä, koodeja ja standardeja, joilla pyritään entisestään parantamaan hissien, liukuportaiden ja automaattiovien turvallisuutta ja muita teknisiä ominaisuuksia.

KONE tuo markkinoille uutta teknologiaa sekä kehittää jatkuvasti nykyisen valikoimansa ja tuotteidensa kilpailukykyä perustuen odotuksiin relevantin teknologian, asiakastarpeiden ja markkinoiden vaatimusten tulevasta kehityksestä. Uuden teknologian kehittäminen ja tuotelanseeraukset sisältävät riskejä liittyen tuotantoketjun toimintaan sekä tuotevastuuseen ja laatuun. Lisäksi epäonnistuminen ulkoisen toimintaympäristön muutosten ennakoimisessa tai näihin vastaamisessa – mukaan lukien toimialaan, markkinoihin, kilpailuympäristöön, relevanttiin teknologiaan tai asiakkaiden tarpeisiin ja käyttäytymiseen liittyvät muutokset – voisi aiheuttaa KONEen kasvun, kilpailukykyyn, markkinaosuuden tai kannattavuuden heikentymisen. Vastaavanlaiset riskit voivat toteutua myös onnettomuuden sattuessa ja aiheuttaa mainehaittaa tai muita vahinkoja yritykselle. Kyseisten riskien hallitsemiseksi KONE on määritellyt suunnittelu-, toimitus-, tuotanto-, asennus- ja huoltoprosessit, jotka sisältävät tiukat laadunvarmistusprosessit. KONE seuraa myös tarkasti toimialan ja markkinoiden nousevia trendejä sekä kehitystä uuden teknologian eri aloilla.

KONE toimii tietyillä nopeasti kasvavilla markkinoilla, joilla liiketoiminnan nopean laajentumisen keskittynyt johtaminen on välttämätöntä. Tämä koskee erityisesti ammattitaitoisen henkilöstön ja komponenttien ja materiaalien saatavuutta sekä toimitettujen tuotteiden ja palvelujen laadun varmistamista. Puutteet resursoinnissa, laadun varmistamisessa tai muissa projekteihin liittyvissä kriittisissä seikoissa voisivat johtaa toimitusten viivästymiseen ja ennakoimattomiin kuluihin, joilla puolestaan voisi olla negatiivinen vaikutus yhtiön kannattavuuteen. KONE hallitsee näitä riskejä proaktiivisella projekti- ja resurssi-suunnittelulla sekä tiukoilla laadunvarmistusprosesseilla.

KONEen liiketoiminnot ovat riippuvaisia hankintakanavien, tuotantolaitosten ja logistiikkaprosessien toimintavarmuudesta, laadusta ja luotettavuudesta. Merkittävä osa KONEen komponenttitoimittajista ja tuotantokapasiteetista on Kiinassa sekä hissi- että liukuporrasliiketoiminnassa. KONEen tuotantoketjuun liittyviä riskejä hallitaan analysoimalla ja parantamalla prosessien viansietokykyä, huolellisella ennustamisella, tekemällä läheistä yhteistyötä KONEen toimittajien kanssa ja kasvattamalla valmiutta siirtää kriittisten komponenttien valmistusta yhdeltä tuotantolinjalta tai toimittajalta toiselle. KONE seuraa aktiivisesti merkittävimpien alihankkijoidensa toimintaa ja vakavaraisuutta. Tavoitteena on myös varmistaa kriittisten komponenttien ja palveluiden osalta vaihtoehtoisten hankintakanavien saatavuus. KONEella on lisäksi globaali omaisuus- ja keskeytysvakuutusohjelma.

KONE hyödyntää toiminnassaan tietotekniikkaa ja tietojärjestelmiä kattavasti, ja yhtiön liiketoiminta on riippuvainen

informaation saatavuudesta ja laadusta. Tämä voi altistaa KONEen tietoturvaloukkauksille, tietojärjestelmien ja/tai tiedon väärinkäytöksille, varkaudelle tai muulle menetykselle, haittaohjelmille sekä sellaisille toimintahäiriöille, jotka voivat aiheuttaa järjestelmien vajaatoimintaa tai prosessien häiriöitä ja siten vaikuttaa KONEen liiketoimintaan. Tietoturvariskien hallintaan liittyvät roolit ja vastuut on määritelty selkeästi, millä varmistetaan, että riittävä turvallisuustaso on sisäänrakennettu tietohallinnan prosesseihin turvallisuuspolitiikan, -periaatteiden ja -ohjeiden mukaisesti.

Raaka-aine- ja komponenttihintojen muutokset vaikuttavat hissien, liukuportaiden ja automaattiovien valmistuskuluihin, ja voivat siten vaikuttaa KONEen kannattavuuteen. Pienentääkseen raaka-aine- ja hankintahintojen vaihtelua KONE pyrkii solmimaan kiinteähintaisia sopimuksia merkittävien toimittajien kanssa merkittävälle osalle raaka-aine- ja komponenttihankinnoistaan.

KONE on alttiina rahoituslaitoksiin liittyville vastapuoliriskeille. Altistuminen näille riskeille aiheutuu siitä, että KONEella on merkittäviä summia likvidejä varoja talletettuna ja sijoitettuna rahoituslaitoksiin ja -instrumentteihin sekä johdannaisiin. Hajauttaakseen rahoituksen luottoriskejä KONE tallettaa varojaan useaan eri pankkiin ja sijoittaa osan varoista erittäin likvideihin rahamarkkinarahastoihin. KONE myös hyväksyy vastapuoliksi vain rahoituslaitoksia, joiden luottokelpoisuus on korkea. Jokaisen vastapuolen limiitin koko heijastaa tämän luottokelpoisuutta, ja KONE arvioi näitä limiittejä jatkuvasti.

KONE on myös alttiina riskeille, jotka liittyvät sen asiakkaiden maksukykyyn ja -aikatauluun ja jotka voivat johtaa luottotappioihin. Pienentääkseen näitä riskejä KONE on määritellyt toimintasäännöt tarjouksille, hyväksyntävaltuuksille ja luotonhallinnalle. Myyntisaamisiin liittyviä luottoriskejä vastaan suojaudutaan käyttämällä asiakkaiden kanssa maksuehtoja, jotka perustuvat ennakkomaksuihin, remburseihin ja takauksiin. KONEen asiakaskunta koostuu laajasta määrästä asiakkaita useilla markkina-alueilla, eikä yhdenkään asiakkaan liikevaihto edusta merkittävää osaa KONEen liikevaihdosta.

KONE toimii kansainvälisesti ja sen liiketoimintaan liittyy siksi valuuttakurssivaihteluista aiheutuvia riskejä, jotka muodostuvat tulojen ja menojen rahavirroista sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelma- ja tase-erien muuntamisesta euroiksi. KONEen rahoitustoiminto vastaa keskitetysti KONEen rahoitusriskien hallinnasta hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti.

Tarkempia tietoja rahoitusriskeistä on julkaistu tilinpäätöksen 2015 liitetiedossa 2.

Yhtiökokouksen päätökset

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 7. maaliskuuta 2016. Kokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.–31.12.2015.

Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin kahdeksan. Hallituksen jäseninä jatkavat Matti Alahuhta, Anne Brunila,

KONEen katsaus tammi–syyskuulta 2016

Antti Herlin, Iiris Herlin, Jussi Herlin, Ravi Kant, Juhani Kaskeala sekä Sirpa Pietikäinen.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään kokouksessa hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Antti Herlinin ja varapuheenjohtajaksi Jussi Herlinin.

Tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Jussi Herlin puheenjohtajaksi sekä Anne Brunila, Antti Herlin ja Ravi Kant jäseniksi. Anne Brunila ja Ravi Kant ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäseniksi valittiin Antti Herlin puheenjohtajaksi sekä Matti Alahuhta, Jussi Herlin ja Juhani Kaskeala jäseniksi. Juhani Kaskeala on riippumaton sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista, ja Matti Alahuhta on riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen puheenjohtajan palkkioksi 54 000 euroa, varapuheenjohtajan palkkioksi 44 000 euroa ja jäsenten palkkioksi 33 000 euroa. Lisäksi vahvistettiin 500 euron kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista kuitenkin siten, että muualla kuin Suomessa asuville valiokuntien jäsenille em. kokouspalkkio valiokuntien kokouksista on 2 000 euroa. Vuosipalkkiosta 40 prosenttia suoritetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina ja loput rahana.

Yhtiökokous myönsi hallitukselle valtuuden omien osakkeiden hankkimiseen. Osakkeita voidaan hankkia enintään 52 440 000 kappaletta siten, että A-sarjan osakkeita voidaan hankkia enintään 7 620 000 kappaletta ja B-sarjan osakkeita enintään 44 820 000 kappaletta. Valtuutus on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Tilintarkastajiksi valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT Niina Vilske.

Osingoksi vahvistettiin hallituksen esityksen mukaisesti 1,3975 euroa kutakin 76 208 712 A-sarjan osaketta kohden ja 1,40 euroa kutakin ulkona olevaa 436 957 058 B-sarjan osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 9. maaliskuuta 2016, ja osingot maksettiin 16. maaliskuuta 2016.

Osakepalkinta, osakepääoma ja markkina-arvo

Vuonna 2013 KONE myönsi ehdollisen optio-ohjelman. Optio-oikeudet 2013 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2015. Optio-oikeuksia oli yhteensä 750 000 kappaletta, joista 55 000 omistaa KONE Oyj:n tytäryhtiö. Raportointikauden aikana optio-oikeuksilla 2013 merkittiin yhteensä 474 982 uutta KONEen B-sarjan osaketta. Syyskuun 2016 lopussa jäljellä ulkona olevilla optio-oikeuksilla voitiin merkitä enintään 788 734 osaketta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä kaksi (2) uutta B-sarjan osaketta, merkintähinnan ollessa 8.3.2016 alkaen 24,00 euroa osakkeelta. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2015–30.4.2017.

Joulukuussa 2013 KONE myönsi ehdollisen 2014 -optio-ohjelman. Optio-oikeudet 2014 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2016. Optio-oikeuksia oli yhteensä 1 500 000 kappaletta, joista

133 000 omistaa KONE Oyj:n tytäryhtiö. Raportointikauden aikana optio-oikeuksilla 2014 merkittiin yhteensä 3 757 uutta KONEen B-sarjan osaketta. Syyskuun 2016 lopussa jäljellä ulkona olevilla optio-oikeuksilla voidaan merkitä enintään 1 363 243 osaketta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) KONEen B-sarjan uuden osakkeen, merkintähinnan ollessa 8.3.2016 alkaen 28,20 euroa osakkeelta. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2016–30.4.2018.

Joulukuussa 2014 KONE myönsi ehdollisen 2015 -optio-ohjelman. Optio-oikeuksia 2015 annetaan yhtiön hallituksen 18. joulukuuta 2014 tekemällä päätöksellä perustuen varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen. Optio-oikeuksia annetaan noin 560 konsernin avainhenkilölle yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella on 36,20 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauksissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähintana 30. syyskuuta 2016 oli 33,60 euroa osakkeelta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) KONEen B-sarjan uuden tai yhtiön hallussa olevan oman osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2017–30.4.2019. Osakkeiden merkintäaika alkaa kuitenkin vain, jos KONE-konsernin tilikausien 2015–2016 taloudellinen kehitys on yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin.

Joulukuussa 2015 KONE Oyj:n hallitus päätti, että KONEen osakepohjainen palkitseminen perustuu kahteen erilliseen kannustinjärjestelmään tilikaudesta 2016 alkaen. Toinen osakepohjainen kannustinjärjestelmä on suunnattu KONEen ylimmälle johdolle kattaen n. 60 henkilöä, ja toinen muille erikseen määriteltäville KONEen avainhenkilöille, yhteensä n. 425 henkilölle. Järjestelmät otetaan osaksi palkitsemista tilivuodesta 2016 alkaen. Päätöksen mukaan molempien ohjelmien mahdollinen palkkio määräytyy vuosittain liikevaihdon ja liikevoiton kasvun perusteella. Yhtiön hallituksella on kuitenkin mahdollisuus muuttaa tavoitteiden perusteita vuosittain. Mahdollinen palkkio maksetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina sekä rahana siltä osin, mikä tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Kannustinjärjestelmiin liittyvä kieltoluvot palkkiona saatuja osakkeita sekä osakkeiden ja rahan suorituksen palautusvelvollisuus työ- tai toimituksen päätyessä kahden vuoden aikana kunkin ansaintajakson päätyisestä. Päätöksen mukaisesti KONE ei laske liikkeelle uusia optio-ohjelmia. Nykyiset olemassa olevat optio-ohjelmat 2013, 2014 ja 2015 toteutetaan niiden alkuperäisten ehtojen mukaisesti.

KONEen osakepääoma oli 65 735 631,63 euroa 30. syyskuuta 2016. Osakepääoma koostui 449 676 341 listatusta B-sarjan osakkeesta ja 76 208 712 listaamattomasta A-sarjan osakkeesta. KONEen markkina-arvo 30. syyskuuta 2016 oli 23 173 miljoonaa euroa ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita. Markkina-arvo lasketaan sekä listaamattomien A-sarjan että listattujen B-sarjan osakkeiden perusteella lukuun otta-

KONEen katsaus tammi–syyskuulta 2016

matta hankittuja omia osakkeita. A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen raportointikauden päätöskurssiin.

Omat osakkeet

Tammi–syyskuun 2016 aikana KONE käytti valtuutustaan omien osakkeiden ostamiseen. Huhtikuussa KONE luovutti 391 662 hallussaan ollutta B-sarjan osaketta osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään ja 2 923 B-sarjan osaketta osana hallituksen vuosipalkkiota. Toukokuussa KONE osti takaisin yhteensä 1 000 000 omaa B-sarjan osaketta. Elokuussa 21 752 yhtiön omaa B-sarjan osaketta palautui KONEelle osakepalkkiojärjestelmän 2013–2015 ehtojen mukaisesti. Syyskuun 2016 lopussa konsernilla oli hallussaan 12 867 711 B-sarjan osaketta. Yhtiön hallussa olevat osakkeet edustavat 2,9 % kaikista listatuista B-sarjan osakkeista, mikä vastaa 1,1 % kaikista äänistä.

Kaupankäynti Nasdaq Helsinki Oy:ssä

Tammi–syyskuussa 2016 Nasdaq Helsinki Oy:ssä kaupankäynnin kohteena oli 150,7 miljoonaa KONE Oyj:n B-sarjan osaketta. Osakkeiden vaihto katsauskaudella oli 6 218 miljoonaa euroa. Keskimääräinen päivittäinen osakevaihto oli 792 996 osaketta (1–9/2015: 1 097 398). Osakkeen hinta 30. syyskuuta 2016 oli 45,17 euroa. Osakkeen hinnan volyymin painotettu keskiarvo oli katsauskaudella 41,26 euroa. Katsauskaudella osakkeen korkein hinta oli 47,89 euroa ja matalin 35,50 euroa. Nasdaq Helsinki Oy:n lisäksi KONEen B-sarjan osakkeella käydään kauppaa myös useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. KONEen B-osakkeiden vaihdon volyyymi Nasdaq Helsinki Oy:ssä vastasi noin 27,7 % koko niiden vaihdon volyymistä tammi–syyskuussa 2016 (lähde: Fidessa Fragmentation Index, www.fragmentation.fidessa.com).

Rekisteröityjen osakkeenomistajien lukumäärä oli katsauskauden alussa 56 441 ja lopussa 55 221. Yksityisten osakkeenomistajien lukumäärä oli 51 560, mikä vastaa noin 13,1 % listatuista B-sarjan osakkeista.

Hallintarekistereiden mukaan 50,4 % KONEen listatuista B-sarjan osakkeista oli katsauskauden lopussa ulkomaisten osakkeenomistajien omistuksessa. Muut ulkomaiset omistukset katsauskauden lopussa vastasivat 1,4 % listatuista B-sarjan osakkeista. Kaiken kaikkiaan 51,8 % KONEen listatuista B-sarjan osakkeista oli katsauskauden lopussa ulkomaisessa omistuksessa, mikä vastaa noin 19,2 % kaikista äänistä.

Liputusilmoitukset

Tammi–syyskuun 2016 aikana KONE vastaanotti useita Arvo-paperimarkkinalain 9. luvun 10. pykälän mukaisia ilmoituksia Black Rock, Inc:iltä. Ilmoitukset vastaanotettiin 6. tammikuuta, 7. tammikuuta, 8. tammikuuta, 17. maaliskuuta, 18. maaliskuuta, 21. maaliskuuta, 29. huhtikuuta ja 1. syyskuuta. Kaikki ilmoitukset on pörsstitiedotettu ja ne ovat saatavilla KONE Oyj:n internet-sivuilta osoitteessa www.kone.com. Viimeisimmän, 2. syyskuuta tiedotetun ilmoituksen mukaan BlackRock, Inc.:in ja

sen hallinnoimien rahastojen omistusosuus KONE Oyj:n osakkeiden kokonaismäärästä laski alle viiteen (5) prosenttiin 31. elokuuta 2016.

Markkinanäkymät 2016

Uusissa laitteissa Kiinan markkinan odotetaan laskevan noin 5 % tilatuissa yksiköissä. Kilpailun odotetaan jatkuvan kireänä. Muualla Aasian ja Tyynenmeren alueella sekä Pohjois-Amerikassa markkinan odotetaan kasvavan jonkin verran. Myös Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan alueen markkinan odotetaan kasvavan hieman. Markkinan odotetaan kasvavan hieman Euroopassa ja olevan vakaampi Lähi-idässä.

Modernisointimarkkinan odotetaan kasvavan hieman Euroopassa, jatkavan kasvua Pohjois-Amerikassa ja kehittyvän vahvasti Aasian ja Tyynenmeren alueella.

Huoltomarkkinan odotetaan kasvavan voimakkaimmin Aasian ja Tyynenmeren alueella, mutta kehittyvän melko hyvin myös muilla alueilla.

Liiketoimintanäkymät 2016

KONE tarkentaa hieman vuoden 2016 liiketoimintanäkymiään.

KONEen liikevaihdon arvioidaan kasvavan 3–5 % vertailukelpoisin valuuttakurssein verrattuna vuoteen 2015.

Liikevoiton (EBIT) arvioidaan olevan 1 260–1 320 miljoonaa euroa olettaen, että valuuttojen muuntokurssit pysyisivät suunnilleen tammi–syyskuun 2016 keskimääräisellä tasolla.

Aiemmat liiketoimintanäkymät

KONEen liikevaihdon arvioidaan kasvavan 2–6 % vertailukelpoisin valuuttakurssein verrattuna vuoteen 2015.

Liikevoiton (EBIT) arvioidaan olevan 1 250–1 330 miljoonaa euroa olettaen, että valuuttojen muuntokurssit pysyisivät suunnilleen tammi–kesäkuun 2016 keskimääräisellä tasolla.

Helsingissä 26. lokakuuta 2016,
KONE Oyj Hallitus

Konsernituloslaskelma

Me	7-9/2016	%	7-9/2015	%	1-9/2016	%	1-9/2015	%	1-12/2015	%
Liikevaihto	2 170,2		2 184,2		6 191,1		6 085,5		8 647,3	
Kulut	-1 812,5		-1 833,3		-5 212,1		-5 148,2		-7 305,9	
Poistot	-26,6		-25,0		-77,9		-74,4		-100,0	
Liikevoitto	331,1	15,3	325,9	14,9	901,1	14,6	863,0	14,2	1 241,5	14,4
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,6		0,2		1,0		0,6		0,6	
Rahoitustuotot	17,2		35,9		56,2		68,6		198,9	
Rahoituskulut	-11,4		-10,9		-17,3		-42,8		-76,5	
Voitto ennen veroja	337,5	15,6	351,2	16,1	941,0	15,2	889,4	14,6	1 364,4	15,8
Verot	-77,6		-87,9		-216,4		-209,0		-311,4	
Tilikauden voitto	259,9	12,0	263,3	12,1	724,6	11,7	680,4	11,2	1 053,1	12,2
Tilikauden voiton jakautuminen:										
Emoyhtiön osakkeenomistajille	264,2		256,8		726,3		667,8		1 032,3	
Määräysvallattomille omistajille	-4,3		6,5		-1,7		12,6		20,7	
Yhteensä	259,9		263,3		724,6		680,4		1 053,1	
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden voitosta laskettu osakekohtainen tulos, e										
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e	0,52		0,50		1,42		1,30		2,01	
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, e	0,51		0,50		1,41		1,30		2,00	

Laaja konsernituloslaskelma

Me	7-9/2016	7-9/2015	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Tilikauden voitto	259,9	263,3	724,6	680,4	1 053,1
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna:					
Muuntoero	-15,0	-34,1	-75,5	145,2	177,4
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus	1,9	-0,2	7,1	-16,1	-23,5
Tulevien kassavirtojen suojaus	5,1	15,0	2,3	1,4	-10,7
Erät jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi	-8,1	-19,3	-66,1	130,6	143,2
Työsuhde-etuuksien uudeelleenarvostus	-5,1	-11,5	-41,2	-13,6	-11,6
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	-5,1	-11,5	-41,2	-13,6	-11,6
Muut laajan tuloksen erät yhteensä verovaikutus huomioituna	-13,1	-30,9	-107,3	116,9	131,6
Tilikauden laaja tulos	246,7	232,4	617,3	797,3	1 184,6
Laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön osakkeenomistajille	251,0	226,0	619,0	784,7	1 163,9
Määräysvallattomille omistajille	-4,3	6,5	-1,7	12,6	20,7
Yhteensä	246,7	232,4	617,3	797,3	1 184,6

Lyhennetty konsernitase

Varat				
Me		30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Pitkäaikaiset varat				
Liikearvo		1 346,7	1 293,3	1 306,7
Muut aineettomat hyödykkeet		266,7	271,9	271,5
Aineelliset hyödykkeet		362,9	328,3	345,4
Lainasaamiset ja muut korolliset saamiset	I	6,9	6,7	7,0
Sijoitukset		143,1	120,2	122,7
Työsuhde-etuudet	I	10,8	-	8,4
Laskennalliset verosaamiset	II	311,0	274,7	299,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä		2 448,1	2 295,1	2 361,4
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	II	1 531,8	1 444,3	1 326,7
Myyntisaamiset	II	1 470,7	1 421,2	1 480,2
Siirtosaamiset ja tuloverosaamiset	II	564,8	498,3	434,0
Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	I	1 183,7	986,4	1 350,6
Rahavarat	I	464,2	518,8	552,7
Lyhytaikaiset varat yhteensä		5 215,3	4 869,0	5 144,2
Varat yhteensä		7 663,3	7 164,1	7 505,6
Oma pääoma ja velat				
Me		30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Oma pääoma		2 435,2	2 182,6	2 575,5
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat	I	43,9	29,9	32,5
Eläkevastuut	I	228,5	175,1	169,2
Laskennalliset verovelat	II	146,0	120,8	140,9
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		418,4	325,8	342,6
Varaukset	II	167,5	142,2	173,6
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat	I	24,6	169,3	204,4
Saadut ennakot	II	2 134,7	2 022,2	1 829,4
Ostovelat	II	676,7	663,9	728,9
Siirtovelat ja tuloverovelat	II	1 806,2	1 658,1	1 651,3
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		4 642,2	4 513,5	4 414,0
Oma pääoma ja velat yhteensä		7 663,3	7 164,1	7 505,6

I-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

II-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät nettokäyttöpääomaan.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Me	Osakepääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutos- ja suojausrahasto	Muuntoero	Työsuhde- etuuksien uudelleenarvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Tilikauden voitto	Määräysvallattomien omistajien osuudet	Yhteensä
1.1.2016	65,7	100,3	140,7	-16,2	272,1	-103,6	-210,6	2 279,1		48,0	2 575,5
Tilikauden tulos									726,3	-1,7	724,6
Muut laajan tuloksen erät:											
Muuntoeron muutos					-75,5						-75,5
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus					7,1						7,1
Tulevien rahavirtojen suojaus				2,3							2,3
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus						-41,2					-41,2
Tapahtumat osakkeenomistajien ja määräysvallattomien omistajien kanssa:											
Voitonjako								-718,2			-718,2
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	0,1		11,4								11,5
Omien osakkeiden osto							-39,3				-39,3
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa								9,7		-34,7	-25,0
Optio- ja osakepalkitseminen			0,1				13,7	-0,4			13,5
30.9.2016	65,7	100,3	152,3	-13,9	203,7	-144,7	-236,1	1 570,1	726,3	11,5	2 435,2

Me	Osakepääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutos- ja suojausrahasto	Muuntoero	Työsuhde- etuuksien uudelleenarvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Tilikauden voitto	Määräysvallattomien omistajien osuudet	Yhteensä
1.1.2015	65,6	100,3	127,0	-5,5	118,3	-92,0	-150,8	1 855,0		44,5	2 062,4
Tilikauden tulos									667,7	12,6	680,4
Muut laajan tuloksen erät:											
Muuntoeron muutos					145,2						145,2
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus					-16,1						-16,1
Tulevien rahavirtojen suojaus				1,4							1,4
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus						-13,6					-13,6
Tapahtumat osakkeenomistajien ja määräysvallattomien omistajien kanssa:											
Voitonjako								-616,3			-616,3
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	0,1		13,3								13,4
Omien osakkeiden osto							-71,2				-71,2
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa										-17,7	-17,7
Optio- ja osakepalkitseminen							11,4	3,4			14,8
30.9.2015	65,7	100,3	140,3	-4,1	247,4	-105,7	-210,6	1 242,1	667,7	39,4	2 182,6

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Me	Osakepääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutos- ja suojausrahasto	Muuntoero	Työsuhde- etuuksien uudelleenarvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Tilikauden voitto	Määräysvallattomien omistajien osuudet	Yhteensä
1.1.2015	65,6	100,3	127,0	-5,5	118,3	-92,0	-150,8	1 855,0		44,5	2 062,4
Tilikauden tulos									1 032,3	20,7	1 053,1
Muut laajan tuloksen erät:											
Muuntoeron muutos					177,4						177,4
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus					-23,5						-23,5
Tulevien rahavirtojen suojaus				-10,7							-10,7
Työsuhde-etuuksien Uudelleenarvostus						-11,6					-11,6
Tapahtumat osakkeenomistajien ja määräysvallattomien omistajien kanssa:											
Voitonjako								-616,3			-616,3
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	0,1		13,7								13,8
Omien osakkeiden osto							-71,2				-71,2
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa										-17,3	-17,3
Optio- ja osakepalkitseminen							11,4	8,0			19,4
31.12.2015	65,7	100,3	140,7	-16,2	272,1	-103,6	-210,6	1 246,7	1 032,3	48,0	2 575,5

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

Me	7-9/2016	7-9/2015	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Liikevoitto	331,1	325,9	901,1	863,0	1 241,5
Käyttöpääoman muutos ennen rahoituseriä ja veroja	42,9	81,1	120,6	132,9	132,3
Poistot	26,6	25,0	77,9	74,4	100,0
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	400,6	432,0	1 099,6	1 070,2	1 473,7
Rahoituserien ja verojen rahavirta	-100,0	-74,6	-238,4	-59,2	-27,0
Rahavirta liiketoiminnasta	300,7	357,4	861,3	1 011,0	1 446,7
Investointien rahavirta	-64,8	-54,2	-160,1	-113,6	-155,0
Rahavirta investointien jälkeen	235,8	303,3	701,2	897,4	1 291,8
Omien osakkeiden hankinta	-	-71,2	-39,3	-71,2	-71,2
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	5,1	0,1	11,5	13,4	13,5
Voitonjako	-	-	-718,2	-616,3	-616,3
Talletusten ja lainasaamisten nettomuutos	-50,9	-190,7	153,0	-13,3	-373,3
Velkojen muutos	-173,6	-3,0	-164,6	-11,8	-15,9
Muutokset määräysvallattomien omistajien osuuksissa	-6,7	-18,3	-26,6	-18,3	-18,4
Rahavirta rahoitustoiminnasta	-226,1	-283,1	-784,2	-717,5	-1 081,4
Rahavarojen muutos	9,7	20,1	-83,0	179,9	210,3
Rahavarat kauden alussa	455,9	507,7	552,7	336,1	336,1
Valuuttakurssien vaikutus	-1,4	-9,1	-5,4	2,8	6,2
Rahavarat kauden lopussa	464,2	518,8	464,2	518,8	552,7

KOROLLISEN NETTOVELAN MUUTOS

Me	7-9/2016	7-9/2015	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Korollinen nettovelka kauden alussa	-1 145,4	-955,3	-1 512,6	-911,8	-911,8
Korollinen nettovelka kauden lopussa	-1 368,7	-1 137,6	-1 368,7	-1 137,6	-1 512,6
Korollisen nettovelan muutos	-223,3	-182,3	143,9	-225,7	-600,8

Osavuositarkastuksen liitetietoja

TUNNUSLUVUT

		1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Laimentamaton osakekohtainen tulos	e	1,42	1,30	2,01
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos	e	1,41	1,30	2,00
Oma pääoma/osake	e	4,72	4,18	4,94
Korollinen nettovelka	Me	-1 368,7	-1 137,6	-1 512,6
Omavaraisuusaste	%	44,0	42,4	45,4
Nettovelkaantumisaste	%	-56,2	-52,1	-58,7
Oman pääoman tuotto	%	38,6	42,7	45,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	34,6	38,6	41,7
Taseen loppusumma	Me	7 663,3	7 164,1	7 505,6
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma	Me	1 066,5	1 045,1	1 062,9
Nettokäyttöpääoma (sisältäen rahoitus- ja veroerät)	Me	-1 052,8	-968,7	-983,4

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty KONEen tilinpäätöksessä 2015.

TUNNUSLUKUJA VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

		Q3/2016	Q2/2016	Q1/2016	Q4/2015	Q3/2015	Q2/2015	Q1/2015
Saadut tilaukset	Me	1 771,7	2 067,8	1 942,3	1 947,2	1 764,5	2 193,5	2 053,8
Tilaukanta	Me	8 699,0	8 763,6	8 529,7	8 209,5	8 350,7	8 627,4	8 529,6
Liikevaihto	Me	2 170,2	2 272,6	1 748,3	2 561,8	2 184,2	2 210,4	1 690,9
Liikevoitto	Me	331,1	348,6	221,4	378,5	325,9	325,2	211,9
Liikevoitto	%	15,3	15,3	12,7	14,8	14,9	14,7	12,5

		Q4/2014	Q3/2014	Q2/2014	Q1/2014	Q4/2013	Q3/2013	Q2/2013	Q1/2013
Saadut tilaukset	Me	1 703,8	1 577,2	1 801,9	1 729,7	1 473,2	1 327,2	1 638,2	1 712,4
Tilaukanta	Me	6 952,5	6 995,8	6 537,2	6 175,4	5 587,5	5 642,1	5 874,4	5 823,1
Liikevaihto	Me	2 165,8	1 877,9	1 848,9	1 441,8	2 033,0	1 739,2	1 761,7	1 398,7
Liikevoitto	Me	315,3	277,5	263,2	179,6	292,8	257,5	242,8	160,4
Liikevoitto	%	14,6	14,8	14,2	12,5	14,4	14,8	13,8	11,5

		Q4/2012	Q3/2012	Q2/2012	Q1/2012	Q4/2011	Q3/2011	Q2/2011	Q1/2011
Saadut tilaukset	Me	1 321,3	1 295,6	1 513,4	1 365,9	1 098,8	1 095,4	1 226,2	1 044,7
Tilaukanta	Me	5 050,1	5 283,7	5 305,3	4 842,8	4 348,2	4 143,2	3 947,7	3 737,5
Liikevaihto	Me	1 857,7	1 633,7	1 544,1	1 241,3	1 588,8	1 296,2	1 286,4	1 053,8
Liikevoitto	Me	257,4	226,4	210,3 ¹⁾	134,6	233,0	188,9	184,5	118,7
Liikevoitto	%	13,9	13,9	13,6 ¹⁾	10,8	14,7	14,6	14,3	11,3

		Q4/2010	Q3/2010	Q2/2010	Q1/2010	Q4/2009	Q3/2009	Q2/2009	Q1/2009
Saadut tilaukset	Me	1 006,3	865,2	1 042,8	894,7	813,5	766,5	953,9	898,5
Tilaukanta	Me	3 597,8	3 657,9	3 933,7	3 638,5	3 309,1	3 603,4	3 754,1	3 753,1
Liikevaihto	Me	1 488,8	1 235,9	1 258,9	1 003,0	1 426,8	1 127,3	1 168,6	1 021,0
Liikevoitto	Me	227,3	184,8	175,7	108,6	202,7	160,1	146,3 ²⁾	91,2
Liikevoitto	%	15,3	15,0	14,0	10,8	14,2	14,2	12,5 ²⁾	8,9

¹⁾ Ilman 37,3 miljoonan euron kulua, joka liittyy tukitoimintojen kehittämissohjelmaan ja kustannusten sopeuttamishjelmaan.

²⁾ Ilman 33,6 miljoonan euron uudelleenjärjestelykulua, joka liittyy kiinteiden kustannusten sopeuttamishjelmaan.

Osavuositiedon liitetietoja

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

Me	1-9/2016	%	1-9/2015	%	1-12/2015	%
EMEA ¹⁾	2 371,5	38	2 339,2	38	3 369,6	39
Amerikka	1 122,9	18	997,4	16	1 466,0	17
Aasia ja Tyynenmeren alue	2 696,7	44	2 748,9	45	3 811,8	44
Yhteensä	6 191,1		6 085,5		8 647,3	

¹⁾ EMEA = Eurooppa, Lähi-itä, Afrikka

SAADUT TILAUKSET

Me	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
	5 781,8	6 011,8	7 958,9

TILAUSKANTA

Me	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
	8 699,0	8 350,7	8 209,5

INVESTOINNIT

Me	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Käyttöomaisuuteen	70,3	39,4	76,4
Vuokrasopimuksiin	20,8	9,1	16,3
Yritystoihin	82,9	60,9	64,9
Yhteensä	174,0	109,4	157,6

POISTOT

Me	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Käyttöomaisuushyödykkeiden poistot	56,1	53,5	72,1
Yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot	21,8	20,9	27,9
Yhteensä	77,9	74,4	100,0

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Me	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
	98,4	84,5	121,7
Tutkimus- ja kehitysmenot prosenttia liikevaihdosta	1,6	1,4	1,4

HENKILÖSTÖ

Me	1-9/2016	1-9/2015	1-12/2015
Keskimäärin	50 563	48 127	48 469
Kauden lopussa	51 639	49 139	49 734

Osavuositiedon liitetietoja

VASTUUT

Me	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Takaukset			
Muiden puolesta	7,3	4,2	6,9
Muut vuokrasopimukset	298,6	263,3	277,7
Yhteensä	306,0	267,5	284,6

Pankit ja rahoituslaitokset ovat antaneet takauksia KONEen tytäryhtiöiden normaalin liiketoiminnan vastuiden vakuudeksi enintään 1 396 (1 318) miljoonan euron arvosta 30.9.2016.

Konserni vuokraa autoja, koneita, kalustoa sekä kiinteistöjä ehdoiltaan vaihtelevilla muilla vuokrasopimuksilla.

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat

Me	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Yhden vuoden kuluessa	73,1	70,7	73,6
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	156,3	143,3	153,8
Yli viiden vuoden kuluttua	69,2	49,4	50,3
Yhteensä	298,6	263,3	277,7

SIIJOITUKSET

Sijoitukset sisältävät 19,9 %:n omistuksen Toshiba Elevator and Building Systems Corporationissa (TELC). TELC on sijoitus listaamattomiin osakkeisiin ilman noteerattua markkinahintaa toimivilla markkinoilla. TELCin osakkeiden käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti, koska käypää arvoa koskevien järkevien arvioiden vaihteluväli on merkittävä eikä erilaisten arvioiden todennäköisyyksiä pystytä kohtuullisesti arvioimaan. TELC esitetään myytävissä olevissa sijoituksissa ja arvostetaan hankintameno.

Sijoituksiin sisältyy myös pitkäaikaiset lainasaamiset sekä pienempiä, myytävissä olevia sijoituksia pörssinoteeraamattomissa yhtiöissä. Omistukset on arvostettu hankintameno, koska luotettavia käypiä arvoja ei ole saatavilla.

Osavuositiedon liitetietoja

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimusten käyvät arvot	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Netto käypä arvo	Netto käypä arvo	Netto käypä arvo
Me	30.9.2016	30.9.2016	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Valuuttatermiinit ja valuuttavaihtosopimukset	22,1	-23,9	-1,8	5,5	5,0
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	-	-	-	10,0	6,5
Sähkötermiinit	-	-0,6	-0,6	-1,2	-1,2
Yhteensä	22,1	-24,5	-2,4	14,3	10,3

Johdannaissopimusten nimellisarvot

Me	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
Valuuttatermiinit ja valuuttavaihtosopimukset	2 700,8	2 236,3	2 717,0
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	-	138,9	138,9
Sähkötermiinit	1,9	3,0	2,6
Yhteensä	2 702,7	2 378,2	2 858,5

Valuuttatermiinien, valuuttavaihtosopimusten sekä valuutan- ja koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan johtamalla ne aktiivisilta markkinoilta saaduista hintatiedoista ja käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja (käypien arvojen taso 2). Sähkötermiineille on olemassa pörssissä noteerattu markkinahinta, jonka perusteella markkina-arvo voidaan määrittää luotettavasti (käyvän arvon taso 1).

Käyvät arvot esitetään taseessa bruttomääräisinä ja voidaan netottaa mahdollisissa tilanteissa. Johdannaisten tai muiden rahoitusinstrumenttien vakuudeksi ei ole annettu tai saatu pantteja tai muita vakuuksia. Rahoitussopimuksia solmitaan vain vastapuolten kanssa, joilla on korkea luottoluokitus. Näiden vastapuolten ja KONEen luottokelpoisuus huomioidaan laskettaessa avoimien rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

30.9.2016	A-sarjan osakkeet	B-sarjan osakkeet	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä	76 208 712	449 676 341	525 885 053
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet, kpl ¹⁾		12 867 711	
Osakepääoma, e			65 735 632
Osakkeiden markkina-arvo, Me			23 173
B-osakkeiden pörssivaihto, milj. kpl, 1–9/2016		150,7	
B-osakkeiden pörssivaihto, Me, 1–9/2016		6 218	
Osakkeenomistajien lukumäärä	3	55 221	55 221
	Päätöskurssi	Ylin	Alin
B-osakkeen hinta, e, tammi–syyskuu 2016	45,17	47,89	35,50

¹⁾ Tammi–syyskuun 2016 aikana KONE käytti valtuutustaan omien osakkeiden ostamiseen. Huhtikuussa KONE luovutti 391 662 hallussaan ollutta B-sarjan osaketta osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään ja 2 923 B-sarjan osaketta osana hallituksen vuosipalkkiota. Toukokuussa KONE osti takaisin yhteensä 1 000 000 omaa B-sarjan osakettaan. Elokuussa 21 752 yhtiön omaa B-sarjan osaketta palautui KONEelle osakepalkkiojärjestelmän 2013–2015 ehtojen mukaisesti.

KONEen tavoitteena on tehdä kaupungeista parempia paikkoja elää. Olemme alallamme yksi maailman johtavista yrityksistä. Valmistamme hissejä, liukuportaita ja automaattioivia sekä tarjoamme ratkaisuja laitteiden huoltoon ja modernisointiin rakennusten koko elinkaaren ajan. Teemme ihmisten liikkumisesta korkeammassa ja älykkäämmässä rakennuksissa turvallista, mukavaa ja luotettavaa.

Vuonna 2015 KONEen liikevaihto oli 8,6 miljardia euroa ja vuoden 2015 lopulla henkilöstömäärä oli lähes 50 000. Yhtiön B-sarjan osake noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä.
www.kone.com

KONE OYJ

Konsernihallinto

Keilasatama 3
PL 7
02150 Espoo
Puh. 0204 751
Faksi 0204 75 4496

Lisätiedot:

Sanna Kaje
Sijoittajasuhdejohtaja
Puh. 0204 75 4705
sanna.kaje@kone.com
investors@kone.com

www.kone.com